

Pædagogisk læreplan for

Det lille børnehus Tryllefløjten

2021

Hvem er vi?

I det lille Børnehus Tryllefløjten, har vi både vuggestue og børnehave. Vi bestræber os på at være 10 børn i vuggestuen og 24 børn i børnehaven. Tryllefløjten er et lille privat børnehus i Rudersdal Kommune, med central beliggenhed i Nærum. Vores motto i Tryllefløjten er: **Her er det godt at være lille!**

Vores grundlæggende værdier er blandt andet nærvær, tryghed og omsorg – med udgangspunkt i en anerkendende pædagogisk tilgang. Noget af det første man vil lægge mærke til, er den meget hjemlige atmosfære som er i vores hus.

Vi har skoven lige i baghaven og vægter at børnene skal opleve skov og natur, og udvikle respekt for alt der er levende. Vi lægger stor vægt på sundhed og hygiejne, og er meget opmærksomme på børnenes velvære.

Derudover vægter vi et tæt forældresamarbejde højt, da vi mener, at det sammen med et engageret og målrettet personale, er grobunden for glade og tilfredse børn. Derfor er der stor opmærksomhed på værdien af åbenhed, forældre, personale og bestyrelse imellem.

Principperne for forældresamarbejdet er, at der løbende foregår en åben dialog og forældrene forventes at deltage aktivt i Tryllefløjten's liv. Det pædagogiske personale vil, på en professionel og indlevende måde, involvere sig i barnet og dets nærmeste familierelationer. Som privat børnehave, er vi afhængige af, at forældrene og deres familier engagerer sig i det daglige og hjælper til med forskellige praktiske gøremål.

Vores hus er som sagt et mindre og ældre af slagsen, som bidrager til, at man får en hjemmelig fornemmelse når man træder ind. Vi er derfor også i løbet af dagen en del sammen på kryds og tværs af vuggestue og børnehaven. Der hvor vi er opdelt er primært formiddag og til frugt om eftermiddagen. Derudover er de aktiviteter vi laver også opdelt, da vi tilpasser vores hverdag efter den børnegruppe vi har.

Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber:

Vi har i Tryllefløjten arbejdet meget med at lære og følge børnenes initiativer. Et liv i institution kan meget hurtigt blive præget af faste planlagte aktiviteter, rutiner og generelt blive meget ensformigt. Denne tankegang har vi øvet os i at komme lidt længere væk fra. Dermed ikke sagt, at der ikke er planlagte aktiviteter og rutiner, men vi synes ikke, at det er det som skal fylde vores hverdag. Ved at lade os inspirere mere af børnene, bliver hverdagen generelt sjovere for alle. Det vil sige, at vi nu har nogle rammer og en struktur som gør, at vores hverdag hænger sammen, og børnene ved hvad de skal på forskellige tidspunkter – fx at vi spiser frokost kl. 11.00. Der hvor den store forskel er nu er i selve indholdet. Fx var børnene i børnehaven meget optagede af, hvad deres forældre arbejder med, og hvorfor de egentlig skal arbejde? Denne snak summede i nogle dage, hvilket endte i, at vi i børnehaven lavede en decideret arbejdsuge, hvor børnene også tjente ”penge” til fx frokosten. Børnene var her med til at bestemme funktionerne og hvordan arbejdet skulle udføres. Der var fx læger, skraldemænd, børn som lavede mad osv. Dette er et eksempel på, hvordan vi lader os inspirere af børnene. Dette konkrete eksempel endte med at blive et stort projekt, men det kan også sagtens være en lille ting, som gør at dagens aktivitet ændrer sig.

Vi er meget optagede af ”Fri for Mobberi” konceptet, som har lagt en grobund for vores værdier og holdninger i Tryllefløjten. Vi holder børnemøder, hvor materialet kommer i spil. Vi synes, at dette materiale giver børnene mulighed for at ytre sig, og lære at sætte ord på fx deres følelser og meninger. Til disse børnemøder er der også en fælles forståelse for, at her kan man sige alt. Dette er bestemt noget børnene skal øve sig i, da mange kan blive generte når de skal tale foran alle. Vi oplever dog samtidig, at børnenes selvtillid og dermed også selvværd vokser, når de får overvundet denne generthed. De får også en følelse af at blive hørt og set. Vi arbejder selvfølgelig forskelligt med materialet på stuerne. I vuggestuen er vi meget optagede af de meget tydelige tegn, som man fx kan vise med hånden – STOP! Vi arbejder meget med ansigtsudtryk, og med de ældste en begyndende læring i, at sætte ord på følelser og holdninger. I børnehaven bærer møderne præg af, hvad der rører sig i den pågældende børnegruppe. Her er det utroligt vigtigt, at personalet forstår og ser børnene der hvor de er. Fx har vi haft en periode, hvor børnene var meget optagede af hinandens tøj. Hvis man ikke havde noget rødt på, kunne man ikke være med i legen. Derfor handlede børnemøderne en periode meget om dette, og om forskelligheder og respekt for forskellighed. Vi oplever, at børnene tager indholdet fra børnemøderne med i deres spontane lege, og vi kan høre, at de øver sig i at sige fra på en ordentlig måde.

Vi har i vores hverdag nu givet meget mere plads til leg. Før vi blev opmærksomme på vigtigheden i børnenes lege, var den frie leg primært til stede når børnene var på legepladsen efter frokost. Vi prøver nu at holde os mere i baggrunden, så børnenes lege ikke bliver voksenprægede, da man som voksen hurtigt kan komme til at styre. Her er vi meget opmærksomme på at gå bag ved eller ved siden af, og deltager under samme præmisser som børnene. I visse situationer kan det selvfølgelig være nødvendigt at træde til og sætte rammen. Her har vi især fokus på de udsatte børn, som godt kan drukne lidt i den frie leg, da nogle har svært ved at finde deres plads i legen. I disse situationer går vi foran og danner rammen. Målet er selvfølgelig på sigt at kunne trække sig, men vi skal være sikre på, at vi ”griber” alle børn.

Vi er generelt et meget kreativt hus, og bruger mange forskellige materialer. Vi prøver at genbruge så meget som muligt, og skabe noget nyt ud af noget brugt eller gammelt. Hvert år har vi fx kunstprojekt, som fylder hele vores hverdag i halvanden måned ca. Her får børnenes fantasier og idéer virkelig lov til at leve. Derudover får børnene mulighed for at arbejde og eksperimentere med mange forskellige materialer. Alt dette munder ud i en fernisering, hvor børnene kan vise deres kunstværker til deres forældre. Dette projekt giver os alle en fællesskabsfølelse, og at vi har skabt noget sammen som en helhed.

Yderligere inddrager vi børnene i dagligdagens gøremål så meget som muligt. Hver dag er der fx et par vuggestuebørn med ude og dække rullebord til frokosten. Her tæller de kopper og tallerkener og lægger bestik på rullebordet. Dette er en tjans de bliver meget stolte over. I børnehaven skal børnene selv sætte deres service i opvaskemaskinen efter frokost, og bidrager dermed til hverdagens gøremål, hvilket må siges at være en vigtig læring. Børnene deltager derudover, for så vidt det er muligt, i madlavningen i køkkenet.

Helt generelt er vi blevet meget mere opmærksomme på, at aktiviteter og indhold skal spredes mere ud, og ikke kun være om formiddagen. Fx lagde vi maddresser ud på gulvet en eftermiddag, og så blev der rullet, hoppet, lavet kolbøtter osv. Alt dette opstod "bare" ved, at en voksen lagde nogle maddresser frem, resten af indholdet stod børnene for. Det er sjovt at opleve på egen krop, hvor rutinepræget vi alle er, og hvor lidt der egentlig skal til, for at dette ændres. Vi skal alle hele tiden stille spørgsmål til det vi gør og være undrende og nysgerrige.

Pædagogisk læringsmiljø:

Vi har i personalegruppen talt om, hvordan vi kan gøre vores hverdag mere spændende og indholdsrig for børnene, så aktiviteter fx ikke kun forekommer om formiddagen. Her er vi blevet bedre til at sprede ressourcerne ud og bruge hinanden på en anderledes måde. Vi er hver dag ude fra 12-14, hvor personalet også holder deres pauser. Men denne tid er egentlig også rigtig god til en aktivitet med børnene. I denne tid er der nemlig en helt anden ro i huset end der er resten af dagen. Her har man fx mulighed for at fordybe sig med en mindre gruppe børn uden at blive forstyrret. Derudover er vores frugtsituationer blevet mere end bare en tid hvor børnene skal "fodres af". I børnehaven er der til frugt fx musikquiz, hvor der på guitar bliver spillet en melodi, og så skal man gætte hvilken sang det er. Her er det oftest børnene mod de voksne, hvilket skaber stor begejstring i børnegruppen. Vi leger også "gæt et dyr", hvor man skiftes til at beskrive dyret uden at sige det konkrete ord. Det er både børn og voksne som beskriver dyrene, og samtidig med det er sjovt er det også en utrolig god sproglig træning. I vuggestuen taler vi ofte om det vi har lavet i løbet af dagen. Her har vi brugt Gurli Gris til at genfortælle. Et afsnit hvor hun fx har været ude på en legeplads og rutsje. En slags dialogisk læsning, men med film i stedet. Gurli Gris er genkendeligt for børnene og noget de er meget optagede af. Dette er en utrolig god måde hvorpå vi øver børnenes ordforråd og narrative kompetencer.

Vores fokus ligger især også på hverdagens rutiner. Her ligger vi stor vægt på selvhjulpenhed, og giver børnene den plads og tid de skal bruge. Vi er meget opmærksomme på, hvor meget tid børn egentlig bruger i garderoben, og derfor skal denne tid gøres meningsfuld i stedet for noget som bare skal overstås. Der sidder altid en voksen i garderoben, som kan guide og hjælpe de børn som har behov for dette. Derudover får man utroligt mange gode snakke med børnene i disse situationer, hvis man giver sig selv og hinanden tiden til det. Dette gælder også ved bleskift. Det er et af de få tidspunkter, hvor man har et barn 1:1, hvilket sjældent forekommer i en vuggestue, så her er der virkelig mulighed for at få en unik stund med barnet.

Så generelt prøver vi at se hele dagen som et stort læringsrum, i stedet for at kategorisere dagen ind i kasser og bokse. Ved at se dagen på denne måde giver det for os også et bedre flow, og de skift som er nødvendige føles ikke så voldsomme både for børn og voksne.

Samarbejde med forældre om børns læring:

Vi har et utroligt tæt og godt samarbejde med vores forældre. Det er noget vi vægter højt og dermed også tydeliggør fra start. Dette er nemlig noget vi allerede sætter en fed streg under til vores første møde med vores nye forældre. Her beskriver vi hvor vigtigt vores samarbejde er, og at det er noget vi sætter krav til. Forældrene skal altså have en lyst til, at de også bidrager til denne relation. Vi har flere arrangementer, hvor det er vores relation til forældrene og forældrenes relation til hinanden som er i fokus. Vi har fx spiseaften 4 gange om året, hvor vi først laver vedligeholdelse af institutionen og derefter er der fællesspisning. Her er vi sammen på en helt anden måde end i hverdagens travlhed. Forældrene har også mulighed for at spørge os og hinanden til råds – samtidig er det aftener som er fyldt med grin, og vi lærer hinanden at kende på en anden måde. Dette er bestemt en vigtig faktor i vores gode relation til forældrene.

Hvor spiseaftenerne er mere løse og knapt så faglige er vores forældremøder og forældresamtaler sammensat på en helt anden måde. Her er det ikke vores relation som er i fokus, men i stedet børnene. På vores forældremøder fortæller vi stuevis hvad der rører sig i den pågældende tid. Vi har meget fokus på børnegruppen, og hvad der optager børnene pt. Her får forældrene også mulighed for at spørge ind til dagligdagen og komme med inputs og idéer. Til forældresamtalerne taler vi om, hvordan vi sammen kan understøtte barnets læring og trivsel, som må siges at være vores fornemste opgave. Vi synes denne opdeling er rigtig god, da der dermed heller ikke er nogen tvivl om indholdet og rammerne.

Derudover har vi sommerafslutning med cirkus, fernisering i efteråret og julearrangement i slutningen af november.

Børn i udsatte positioner:

Vi er som før nævnt meget bevidste om, at vi skal gribe og favne alle børn. Vi er meget bevidste om, at de børn som kan have det svært ikke skal udstilles eller deres udfordringer skal ikke tydeliggøres ved fx at blive hevet ud af fællesskabet. Måden hvorpå vi blandt andet arbejder med de børn, som i visse sammenhænge eller aktiviteter får det svært er, at dyrke det vi ved de er gode til. Tilrettelægge aktiviteter, hvor vi er sikre på, at det vil være en succes. Når et barn lykkes med noget eller er god til noget får de andre børn virkelig øjnene op for dem. Yderligere arbejder vi også i mindre grupper, da det her er nemmere for den voksne at styre aktiviteten eller legen så det bliver en god og rar oplevelse for alle der deltager. Derudover er det her altafgørende med et godt og tæt forældresamarbejde, så vi i fællesskab kan løfte barnet.

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen:

Vores førskolegruppe er noget vi gør en stor dyd ud af og giver meget plads til. Det er en stor ting for børnene at være de ældste i børnehaven, og en vigtig tid i deres liv. Vi skal forberede dem bedst muligt på at gå fra deres trygge og velkendte rammer til noget nyt og ukendt. Vi har én voksen som er tilknyttet førskolegruppen, som står for tilrettelæggelse og planlægning af dette forløb. Vi har selvfølgelig i fællesskab snakket om indhold og struktur, men én person har ligesom det endegyldige ansvar for gruppen. Det foregår således at en dag om ugen er ligesom en "almindelig skoledag" for førskolegruppen. Vi har et lokale i huset som fungerer som deres klasseværelse, og her går børnene ind når det "ringer ind" kl. 10.00 og skolen starter. Indholdet er en blanding af deciderede skolefag som fx dansk og matematik men især et fokus på deres sociale kompetencer. Her øver de at vente på tur, samarbejde, at begå sig i trafikken, at kunne sidde stille osv. Det er noget børnene er utroligt stolte af, og noget de glæder sig til hver uge. De får en følelse af at være noget særligt og får lov til at lave og gøre andre ting end de plejer. Vi stiller også nogle andre krav til børnene, da vi for så vidt det er muligt skal ruste dem til en hverdag, hvor de mere er overladt til sig selv end de er vant til i børnehaven. Her tænker vi især på selvhjulpenhed og toiletbesøg. Hvert år til jul er det også førskolebørnene som går Luciaoptog, som alle forældrene i institutionen er inviterede med til. Efter optoget spiser vi alle morgenmad sammen.

Inddragelse af lokalsamfundet:

Dette er bestemt et område vi godt kunne gøre mere i og blive bedre til. Vi bruger pt kirken og biblioteket.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:

Vores institution er ikke så stor, så vi har dermed ikke en masse rum at benytte. Vi har derfor, hvor det er muligt, prøvet at funktionsopdele inde på stuerne. Dette har vi gjort for at skabe ro og overblik for børnene. Vi oplever, at det kan være svært at igangsætte en leg, hvis der er for meget rod og blandet legetøj. Vi har derfor et hjørne med et legekøkken, så har vi et sofahjørne, hvor børnene kan sidde i ro og fred og læse en bog. Vi har et pudrum, hvor der er plads til store armbevægelser og fysisk leg og vi har et spejlrum, hvor børnene kan danse og se sig selv.

I vuggestuen har vi som sådan ikke funktionsopdelt de to rum der er, men vi har lavet nogle overskuelige kasser, hvor børnene så kan vælge hvad de vil lege med. Fx en bilkasse, en kasse med køkkenting, en kasse med dukker osv.

Om sommeren har vi også et ekstra fokus på vores udeområder. Vi er ude så meget som muligt, hvor børnene hurtigt "bare" kan komme til at lege. Man skal bestemt ikke underkende børnenes frie leg, men det må bare ikke være det eneste som er på spil. Det er her vores fornemmeste opgave at skabe læringsrum udenfor, som gør, at vores mål også overholdes selvom vi er ude. Udenfor skal der nemlig også være plads til alle børn og deres forskelligheder.

De seks læreplanstemaer

Generelt er alle disse temaer jo at finde i stort set alt, hvad vi gør i vores hverdag. Dette gælder både planlagte aktiviteter, ture i skoven, motoriske udfoldelser eller den frie leg på legepladsen. Som det også står beskrevet og er til hensigt, overlapper disse temaer hinanden og det gør det svært at skille dem ad. Vi har derfor valgt under disse 6 temaer at give eksempler fra vores hverdag, hvor vi synes temaerne især bliver tydelige.

Alsidig personlig udvikling:

Vi er meget glade for musik og bevægelse her i Tryllefløjten. Vi synes børnene gør sig en utrolig god erfaring og læring når de tør bevæge sig og bruge deres kroppe foran hinanden. Vi har derfor en fast aktivitet hver tirsdag formiddag, som hedder musik og bevægelse. Her deltager alle børn i Tryllefløjten, det vil sige både børn fra børnehaven og børn fra vuggestuen. Vi laver en stor cirkel på vores parkeringsplads og bare dette at stå der sammen alle sammen giver en følelse af, at være en del af noget større. En fast sang til denne aktivitet går ud på, at man på skift skal ind og danse i midten af cirklen imens de andre børn og voksne klapper og synger imens. Det kunne fx være alle de lyshårede som skal danse, derefter alle dem som er 4år osv. Gennem denne aktivitet har vi erfaret at børnenes selvværd simpelthen vokser. Det at de øver sig på at stå frem og "vise hvad de kan" imens der bliver klappet gør, at de lige bliver 5cm højere. Derudover er det en god læring for både de yngste og de ældste. De yngste ser på de "store" og spejler sig i dem, og de "store" passer på de "små" og holder dem i hånden. Det er altså en gensidig læring og ikke mindst glæde.

Social udvikling:

I børnehaven synes vi især at dette med social udvikling kommer til udtryk under vores børnemøder, hvor Fri for Mobberi spiller en væsentlig rolle. Det er her vi øver børnene i at sætte ord på følelser, de lærer at sige fra og mest af alt være en god kammerat, og hvad indebærer det så? Det er blot et af de emner eller spørgsmål som drøftes til børnemøderne. Børnemøderne er også et fantastisk værktøj til at bruge, når der opstår noget pludseligt i børnegruppen. Indholdet er altså ikke fastlagt, da det handler om børnegruppen og hvad der rører sig pt. Her får børnene også lov til at ytre deres ubestridte egne holdninger og dermed forskelligheder.

I vuggestuen holder vi også samlinger, men selvfølgelig på et helt andet niveau. Her har vi en sangkasse med en masse forskellige figurer, hver figur repræsenterer en sang. Her vælger børnene på skift. De er altså på dem måde med til at vælge indholdet i samlingen. Vi benytter os også af Fri for Mobberi i vuggestuen, men her er omdrejningspunktet ansigtsudtryk. Derudover øver vi korte sætninger og at aflæse kropssprog.

Kommunikation og sprog:

Måden vi kommunikerer og bruger vores sprog på, er altafgørende for børnenes forståelse og interaktioner. Det er blandt andet ved hjælp af måden vi kommunikerer på at vi skaber relationer. Et tidspunkt på dagen, hvor vi især er nærværende i dialogen er i spisesituationer. Her er børnene opdelt i mindre grupper, hvor der virkelig er plads til at blive hørt. Hvad emnerne er, er som sådan ikke så relevant i denne situation. Her er det væsentligste at alle børn rundt om bordet får plads og tid til at udtrykke sig.

I vuggestuen er bleskift også et oplagt tidspunkt. Det er sjældent at man har ét barn 1:1, så denne situation er bestemt ikke at underkende. Vi læser også mange bøger i vuggestuen, hvor gentagelser er i hovedsæde. Vi øver fx dyreløbe med de helt små og senere kommer dyreløben efterfuldt af dyrets korrekte betegnelse.

Når vi snakker kommunikation og sprog spiller sang og musik også en væsentlig rolle. Her leger børnene sproget ind og fjoller med rim og remser.

Krop, sanser og bevægelse:

Vi har i Tryllefløjten i en periode haft et ekstra fokus på børnenes finmotorik. Dette gælder både i børnehaven og i vuggestuen. Vi havde en oplevelse af, at mange børn havde svært ved at holde på fx en saks eller en blyant. I sammenhæng med dette også et ekstra fokus på fordybelse. I takt med at vi nu er mere ude pga. årstiden har vi nu et ekstra fokus på børnenes grovmotorik. På vores udendørsarealer er der plads til, at børnene virkelig kan bruge deres kroppe. Udenfor bruger børnene især deres grovmotorik, og her er der virkelig plads til fysiske udfoldelser. Et aktivt tiltag i børnehaven er, at der hver fredag er løb. Udenfor har vi også skabt områder som indbyder til fordybelse. Fx et bord hvor børnene kan tegne, en sofa hvor børnene kan læse bøger eller bare

sidde og slappe lidt af. Yderligere er der et lille stykke med græs, hvor vi ofte spiller musik og danser stop dans.

Natur, udeliv og science:

Vi er så privilegerede her i Tryllefløjten at vi har skoven lige i baghaven. Skoven og ture dertil er derfor en naturlig del af vores hverdag både i børnehaven og vuggestuen. Vi udforsker nye stier og områder i skoven og børnene er meget "frie" og selvbestemmende når vi er i skoven. De finder på andre lege og indgår i andre legerelationer når vi er i skoven, da børnene kommer ud af deres vante rammer og rutiner.

Derudover har vi et drivhus på vores legeplads og en masse højbede. Her planter vi forskellige grøntsager med børnene såsom kartofler, tomater, ærter og hvad der ellers er brugbart og spiseligt. Børnene er med til hele processen, og får derfor en forståelse for, hvor vores mad kommer fra. Børnene er også med, når det er muligt, i køkkenet.

Ikke så langt fra institutionen er der også havn og strand, hvor vi en gang imellem tager hen. Her får børnene ved de gamle fiskekuttere lov til at røre ved helt friske fisk. Dette er en stor og meget anderledes oplevelse for mange af vores børn.

Kultur, æstetik og fællesskab:

Hvert år efter sommerferien har vi kunstprojekt. Dette er hele institutionen som deltager. Vi sætter alt andet til side, og bruger alt vores tid og energi på dette projekt. Sammen med børnene beslutter vi hvad temaet skal være. Et emne har været natur, og hvad man kan bruge og lave med naturen, et andet var selvportrætter og et tredje har været fantasi og eventyr. Det er meget forskelligt hvad temaet bliver, da det afhænger meget af den børnegruppe vi har. Det væsentligste i denne proces er, at børnene får lov og tid til at eksperimentere med forskellige materialer. Som afslutning på dette projekt holder vi en fernisering, hvor alle børnenes forældre er inviteret. Det er en rigtig god oplevelse for både børn og forældre. Børnene er utroligt stolte, og glæder sig altid til at vise deres værker frem.

Evalueringskultur:

Vi evaluerer således at på vores personalemøder er den styrkede læreplan et fast punkt. På personalemøderne taler vi om, hvad vi vil have ekstra fokus på i en periode. Vores ekstra fokus taler vi så om, og hvor vidt vi er lykkedes med det vi gerne vil. Derudover taler vi om, hvad vi kan blive bedre til og hvad der fungerer rigtig godt. To gange om året har vi pædagogisk dag. Her dykker vi så meget mere grundigt og udførligt ned i den styrkede læreplan. Her taler vi om hvert af de tolv punkter, for at sikre, at vi kommer omkring det hele barn ud fra de tolv temaer.

Afslutningsvis har vi selvfølgelig evalueret den sidste tid, hvor Corona har fyldt en masse i vores hverdag. Vi har i denne periode gjort os nogle erfaringer, som vi bestemt har tænkt os at holde fast i. Vi har set en virkning på det her med, at børnene har, skulle været så meget opdelt som muligt. Ingen tvivl om at mindre grupper giver bedre forudsætninger for læring. Det giver en helt anden ro og plads til fordybelse for både børn og voksne. Derudover har vi erfaret at færre tilbud og mindre legetøj giver færre konflikter. Vi har jo i en lang periode nu haft meget mindre legetøj fremme grundet den ekstra rengøring som dette medfører. Vores oplevelse er, at jo mindre børnene faktisk har haft at kunne vælge imellem og skulle forholde sig til har været rigtig givtigt. Deres fantasi og evne til at finde på andre og anderledes lege har været en fornøjelse at være vidne til.